

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.3.2013
COM(2013) 147 final

2013/0080 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o ukrepih za znižanje stroškov za izgradnjo visokohitrostnih elektronskih
komunikacijskih omrežij**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2013) 73 final}

{SWD(2013) 74 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

Ta obrazložiteni memorandum predstavlja predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za znižanje stroškov za izgradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij.

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Cilji predloga

Cilja predlagane uredbe sta znižanje stroškov in izboljšanje učinkovitosti izgradnje visokohitrostne elektronske komunikacijske infrastrukture, tako da se okrepi pomen obstoječih najboljših praks iz celotne EU, s čimer bi se izboljšali pogoji za vzpostavitev in delovanje notranjega trga na področju, ki praktično podpira razvoj vseh gospodarskih sektorjev.

Širše je priznано, da gradbena dela predstavljajo glavni del celotnih stroškov izgradnje omrežja¹, ne glede na uporabljeno tehnologijo, pri čemer se za nekatere tehnologije ta delež ocenjuje celo na 80 %.

Uvedba različnih pravic in obveznosti, ki se neposredno uporabljajo v različnih korakih izgradnje infrastrukture, lahko vodi k znatnemu znižanju stroškov. Ovire za investicije in vstop na trg se lahko znižajo tako, da se dopusti bolj intenzivna uporaba obstoječe fizične infrastrukture, okrepi sodelovanje pri načrtovanih gradbenih delih, racionalizirajo postopki za izdajo dovoljenj in odstranijo ovire za visokohitrostno stavbno infrastrukturo.

Zato ta pobuda obravnava štiri področja, na katerih se pojavljajo glavni problemi: (1) neučinkovitosti ali ozka grla povezana z uporabo obstoječe fizične infrastrukture (kot so npr. kanali, vodi, vstopni jaški, omarice, drogov, stebri, antene, stolpi in drugi podporni objekti), (2) ozka grla povezana s skupno izgradnjo, (3) neučinkovitosti pri uradni izdaji dovoljenj in (4) ozka grla povezana z izgradnjo v stavbah.

Ker je vsako področje, na katerem se pojavljajo problemi, povezano s specifičnimi koraki v postopku izgradnje, bo hkratno reševanje problemov na teh področjih ustvarilo sklop ukrepov, ki bodo skladni in se vzajemno krepili. Študija na tem področju ocenjuje, da bi sprejem ukrepov za reševanje ugotovljenega sklopa problemov pri operaterjih ustvaril možnosti za prihranke kapitalskih stroškov v višini 20–30 % celotnih investicijskih stroškov², torej do 63 milijard EUR do leta 2020³.

Da bi se v največji možni meri izkoristile sinergije, se uredba ne nanaša samo na ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij, ampak tudi na lastnike fizične infrastrukture, ki je

¹ Analysys Mason, 2008, Analysys Mason 2012, WIK, 2008

² Analysys Mason, 2012, ocena temelji na naslednjih predpostavkah: 25 % izgradnje poteka v obstoječih kanalih, kar ustvari prihranke kapitalskih stroškov v višini 75 %, 10 % izgradnje povezuje omrežje z novogradnjami in izgradnja poteka skupaj z drugimi operaterji/komunalnimi podjetji, kar omogoča prihranke v višini 15–60 %, ter 5 % izgradnje povezuje omrežje s predhodno ožičenimi večdružinskimi hišami, kar ustvari prihranke v višini 20–60 %. Ustvarile se bodo tudi družbene, okoljske in gospodarske koristi.

³ Ocena temelji na scenariju za investicije, ki je bil izračunan kot del obsežne študije, ki sta jo izdelali podjetji Analysys Mason in Tech4i2 (Družbenoekonomske učinek širokopasovnih omrežij, „The socio-economic impact of bandwidth“, 2013). Ta študija napoveduje, da bodo cilji v zvezi s širokopasovnim dostopom iz Evropske digitalne agende doseženi samo po scenariju, ki vključuje veliko intervencijo, namreč 221 milijard EUR visoko investicijo v visokohitrostna omrežja. Da bi bili ustvarjeni potencialni prihranki, so navedeni odstotki bili uporabljeni pri izračunu tega zneska.

primerna za vgradnjo elementov elektronskega komunikacijskega omrežja, npr. infrastruktura za električno energijo, plin, vodo, kanalizacijo, ogrevanje in promet.

1.2. Splošno ozadje

V skladu s poročilom o enotnem trgu iz leta 2010⁴ so telekomunikacijske storitve in infrastruktura v EU še vedno zelo razdrobljene glede na nacionalne meje. Novejše poročilo o stroških „ne-Evrope“ v sektorju elektronskih komunikacij⁵ kaže, da neizkoriščen potencial enotnega trga letno ustreza 0,9 % BDP oziroma 110 milijardam EUR.

Visokohitrostna širokopasovna infrastruktura je hrbtenica enotnega digitalnega trga in predpogoj za globalno konkurenčnost, npr. na področju e-trgovanja. Kot je bilo navedeno v sporočilu o Aktu za enotni trg II⁶, lahko 10 % povečanje širokopasovne penetracije ustvari letno povečanje BDP za 1–1,5 % ter povečanje produktivnosti dela za 1,5 %⁷, medtem ko inovacije, ki jih v podjetjih spodbudi širokopasovna infrastruktura, ustvarjajo delovna mesta in imajo potencial, da do leta 2020 ustvarijo 2 milijona novih delovnih mest⁸.

Pomemben delež tega neizkoriščenega potenciala se nahaja na ravni omrežne infrastrukture: različni regulativni pristopi k izgradnji omrežja višajo stroške vstopa na nacionalne trge, preprečujejo izkoriščanje ekonomije obsega na ravni storitev in opreme ter ovirajo razvoj inovativnih storitev, ki bi se lahko razvile na omrežjih zelo visoke hitrosti in nemoteno opravljale preko meja. Ker izgradnja dostopovnih omrežij pogosto vključuje predpise in postopke na lokalni ravni, lahko ti ukrepi, vključno z lokalno sekundarno zakonodajo, posredno vplivajo na svobodo opravljanja storitev in zato je poseg Unije upravičen⁹. Na podlagi člena 114 PDEU je Unija sprejela pravne ukrepe za pospešitev izgradnje lokalne omrežne infrastrukture prek razvezanega dostopa do krajevne zanke¹⁰.

Unija si ne more privoščiti, da državljani in podjetja ne bi imeli dostopa do takšne infrastrukture, zato se je zavezala k ambicioznim ciljem v zvezi s širokopasovnim dostopom iz Evropske digitalne agende: do leta 2013 osnovni širokopasovni dostop za vse Evropejce in do leta 2020 (i) dostop do hitrosti nad 30 Mbps za vse Evropejce ter (ii) internetna povezava

⁴ Nova strategija za enotni trg, poročilo Maria Montija predsedniku Evropske komisije, 9. maj 2010.

⁵ Koraki proti resničnemu notranjemu trgu za elektronske komunikacije v obdobju pred 2020 („Steps towards a truly Internal Market for e-communications in the run-up to 2020“), Ecorys, TU Delft in TNO, izšlo februarja 2012.

⁶ COM(2012) 573.

⁷ Booz and Company, Maksimiranje učinka digitalizacije („Maximising the impact of Digitalisation“), 2012.

⁸ Ocena Komisije temelji na nacionalnih študijah (Liebenau, J., Atkinson, R., Karrberg, P., Castro, D. and Ezell, S., 2009, „*The UK Digital Road to Recovery*“; Katz R.L. et al., 2009, „*The Impact of Broadband on Jobs and the German Economy*“).

⁹ Sodišče Evropske unije je v zadevi *De Coster* (C-17/00, [2001] Rec. str. I-9445, št.° 37) opomnilo, da mora biti katera koli lokalna sekundarna zakonodaja, ki vpliva na svobodo opravljanja storitev, v skladu z načelom sorazmernosti. V primeru satelitskih krožnikov je Komisija v svojem Sporočilu o splošni veljavnosti načel prostega gibanja blaga in storitev, člen 28 in člen 49, pri uporabi satelitskih krožnikov (COM(2001) 351 final) poudarila, da čeprav je vsaka država članica odgovorna za oblikovanje pogojev, ki morajo biti izpolnjeni v njenem notranjem pravnem sistemu pri namestitvi in uporabi satelitskih krožnikov, lahko nekateri nacionalni predpisi kljub temu vplivajo na vsebino, ki se lahko sprejema. Zato posredno vplivajo na distribucijo širokega nabora storitev, ki se posredujejo preko satelita in ki po svoji naravi prestopajo meje, npr. televizijske in radijske oddaje ter interaktivne storitve („storitve informacijske družbe“). Zato morajo takšni nacionalni ukrepi biti v skladu s temeljnimi načeli Pogodbe, npr. s prostim gibanje blaga in svobodo opravljanja storitev na enotnem trgu.

¹⁰ Uredba (ES) št. 2887/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o razvezanem dostopu do krajevne zanke, UL, 30. 12. 2000, L336/4.

nad 100 Mbps za polovico ali več evropskih gospodinjstev. Ti cilji bodo doseženi samo, če bodo stroški izgradnje infrastrukture znižani v celotni EU.

1.3. Politično ozadje

Evropska digitalna agenda je vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020, katere namen je zagotavljanje trajnostnih gospodarskih in družbenih koristi enotnega digitalnega trga, ki temeljijo na hitrih in zelo hitrih internetnih ter interoperabilnih aplikacijah.

Zlasti je identificirala potrebo po nižjih stroških izgradnje širokopasovnega omrežja na celotnem ozemlju Unije, vključno z ustreznim načrtovanjem, usklajevanjem in zmanjšanjem upravnega bremena¹¹.

Evropski svet z dne 1. in 2. marca 2012 je pozval k ukrepom na ravni Unije za zagotovitev boljše pokritosti s širokopasovnim omrežjem in znižanje stroškov visokohitrostne širokopasovne infrastrukture¹².

Sporočilo „Akt za enotni trg II: Skupaj za novo rast“ je pobudo opredelilo kot enega izmed 12 glavnih ukrepov, ki bodo pospešili rast, zaposlovanje in zaupanje v enotni trg ter ustvarili dejanske učinke na terenu¹³. V Aktu za enotni trg II je sprejem predloga Komisije predviden v prvem četrtletju leta 2013. Evropski svet z dne 13. in 14. decembra 2012 je Komisijo pozval, da do pomladi 2013 predstavi vse ključne predloge¹⁴.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKA

2.1. Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Službe Komisije so se od 27. aprila do 20. julija 2012 javno posvetovale in povabile zainteresirane strani, da predstavijo svoje poglede na pet sklopov vprašanj, ki so obsegala celoten postopek izgradnje omrežja, od faze načrtovanja do priključitve končnih uporabnikov¹⁵.

Prejetih je bilo več kot sto pisnih odgovorov deležnikov iz 26 držav EU in Efte. Sodelujoči so se uvrščali v naslednje glavne kategorije: ponudniki elektronskih komunikacij (27) in njihova trgovinska združenja (14), kakor tudi javni organi na osrednji (22, vključno s 6 nacionalnimi regulativnimi organi) in lokalni ravni (9). Druga komunalna podjetja (7) so svoje odgovore posredovala predvsem preko trgovinskih združenj. Svoj odgovor so predložili tudi proizvajalci opreme (5) ter trgovinska združenja za inženiring in IKT (6).

Na splošno so sodelujoči ugodno sprejeli namero Komisije, da pripravi pobudo, ki bo obravnavala stroške gradbenih del za izgradnjo širokopasovnega omrežja na enotnem trgu. Večina sodelujočih je potrdila, da obstajajo neučinkovitosti in ozka grla ter možnosti za

¹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Evropska digitalna agenda, COM(2010) 245 z dne 19. maja 2010, zlasti razdelek 2.4.1.

¹² Sklepi Evropskega sveta z dne 1. in 2. marca 2012, EUCO 4/2/12, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/sl/12/st00/st00004-re02.sl12.pdf>, točka 15.

¹³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, COM(2012) 573 z dne 30. oktobra 2012, ključni ukrep 9.

¹⁴ Sklepi Evropskega sveta z dne 13. in 14. decembra 2012, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/sl/ec/134363.pdf, točka 17.

¹⁵ Poročilo o izidu javnega posvetovanja je del poročila o oceni učinka, ki je priloženo temu predlogu (Priloga I k poročilu).

znižanje stroškov. Deležniki so jasno potrdili obstoj problemov in potrebo po ukrepih. Predlaganih je bilo več rešitev, nekatere so bile zelo ambiciozne, nekatere pa bolj zmerne.

Poleg javnih posvetovanj so službe Komisije vzpostavile spletno platformo za razprave, kjer so zbirale ideje zainteresiranih strani¹⁶.

Službe Komisije so z glavnimi javnimi in zasebnimi deležniki redno vzdrževale stike v vseh zadevnih sektorjih.

2.2 Študije in drugi viri informacij

Službe Komisije so naročile dve študiji, in sicer pri podjetju Deloitte o praksah za znižanje stroškov pri izgradnji pasivne širokopasovne infrastrukture¹⁷ ter pri podjetju Analysys Mason za podporo oceni učinka, ki spremlja ta predlog¹⁸.

Službe Komisije so črpale še iz drugih virov informacij, študij in nacionalnih najboljših praks (vključno s tistimi iz Nemčije, Španije, Francije, Italije, Litve, Nizozemske, Poljske, Portugalske, Slovenije, Švedske in Združenega kraljestva)¹⁹. Odgovorne službe Komisije so pri nacionalnih regulativnih organih zbrale še podrobnejše informacije.

2.3 Ocena učinka predlagane uredbe

Službe Komisije so izdelale oceno učinka²⁰. Za nadaljnjo analizo so bile izbrane štiri možnosti politike:

Možnost 1: brez ukrepanja: ohranitev sedanjega pristopa k spremljanju, izvrševanju in smernicam.

Možnost 2: podpora višji učinkovitosti v telekomunikacijskem sektorju: priporočanje ukrepov za bolj skladno in harmonizirano uporabo regulativnega okvira za elektronske komunikacije s strani nacionalnih regulativnih organov.

Možnost 3: omogočanje višje učinkovitosti med sektorji: predlog uredbe, ki je usmerjena v izkoriščanje potenciala za medsektorsko sodelovanje (dve podmožnosti, 3a in 3b, predvidevata samo uredbo in kombinacijo uredbe ter priporočila).

Možnost 4: obveznost povišanja učinkovitosti: zakonodajni predlog, ki dopolnjuje sedanji regulativni okvir in predpisuje ukrepe, ki presegajo možnost 3, npr. atlas infrastrukture, cenovno orientiran dostop do infrastrukture, obvezno sodelovanje pri gradbenih delih, tudi ko niso financirana z javnimi sredstvi, in vgradnja visokohitrostne infrastrukture tudi v stare stavbe.

Analiza možnosti se osredotoča zlasti na stroške in koristi za neposredne deležnike, pričakovane učinke na investicije v omrežje ter izgradnjo širokopasovnega omrežja in širšo makroekonomsko analizo učinkov na blaginjo potrošnikov, rast, konkurenčnost in enotni trg.

Iz poročila o oceni učinka izhaja, da je možnost 3a, glede na učinkovitost pri doseganju zastavljenih ciljev, analizo stroškov in koristi, učinkovitost in skladnost s splošnimi cilji politik EU pri izkoriščanju potenciala za znižanje stroškov, najboljša razpoložljiva možnost in je v skladu z načeloma sorazmernosti in subsidiarnosti.

¹⁶ Glej <http://daa.ec.europa.eu/content/special/crowdsourcing>.

¹⁷ Poročilo, ki temelji na študiji od podjetja Deloitte in se je navzkrižno preverjalo z drugimi viri, je del poročila o oceni učinka, ki je priloženo temu predlogu (Priloga II k poročilu).

¹⁸ To poročilo je del poročila o oceni učinka, ki je priloženo temu predlogu (Priloga III k poročilu).

¹⁹ Celoten seznam teh virov je v bibliografiji poročila o oceni učinka.

²⁰ Poročilo o oceni učinka je priloženo temu predlogu.

V zvezi z izbiro predlaganega instrumenta glej razdelek 3.4 v nadaljevanju.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

3.1. Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije. To je utemeljeno s cilji predloga, katerega namen je izboljšanje pogojev za vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

Kot potrjuje sodna praksa, ta člen podeljuje zakonodaji Unije diskrecijsko pravico, odvisno od splošnega ozadja in posebnih okoliščin v zvezi s področjem, ki se bo harmoniziralo, glede izbire načina harmonizacije, ki je najbolj primerna za doseg želenega rezultata, zlasti na področjih, ki so tehnično zapletena²¹.

3.2. Subsidiarnost

Načelo subsidiarnosti opravičuje predlagano posredovanje Unije, da zmanjša stroške izgradnje visokohitrostne elektronske komunikacijske infrastrukture.

Načelo subsidiarnosti sledi dvema ciljema. Po eni strani dopušča, da Unija ukrepa, če države članice ne morejo same ustrezno rešiti problema. Po drugi strani pa potrjuje avtoriteto držav članic na področjih, kjer ukrepi Unije niso bolj učinkoviti. Njegov namen je državljanom čim bolj približati sprejemanje odločitev v Uniji.

Predlagana uredba se osredotoča na opredelitev posebnih pravic in obveznosti, ki se neposredno uporabljajo, da se pospeši načrtovanje in izvršitev gradbenih del v zvezi z infrastrukturo, vključno s pomožnimi določbami, da se zagotovi preglednost zadevnih informacij in skladnost upravnih postopkov. Določa tudi zahteve za fizično infrastrukturo v stavbah v primeru novih stavb in velikih obnovitvenih del.

Predvideni ukrepi temeljijo na obstoječih najboljših praksah v različnih državah članicah, kot so tiste, ki se nanašajo na ponovno uporabo obstoječe fizične infrastrukture v Litvi in na Portugalskem, preglednost obstoječe infrastrukture v Belgiji in Nemčiji, skupno izgradnjo na Finskem in Švedskem, racionalizacijo v zvezi s služnostno potjo in upravnih postopkov na Nizozemskem ter Poljskem in visokohitrostno širokopasovno infrastrukturo v novih stavbah v Španiji ter Franciji²². Nekaterе države članice so uvedle ukrepe, ki do določene mere presegajo predlagane, npr. točka „vse na enem mestu“ v Grčiji. Predlagana uredba ne posega v takšne bolj podrobne določbe v nacionalnih zakonodajah.

Predlagana uredba tudi ne posega v katere koli posebne regulativne ukrepe, vključno z uvedbo postopkov proti podjetjem, ki imajo znatno tržno moč in ki jih na podlagi regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije uvedejo nacionalni regulativni organi.

Predlagani ukrepi so na ravni Unije potrebni za izboljšanje pogojev za vzpostavitev in delovanje notranjega trga, zato da:

- se odstranijo ovire za delovanje notranjega trga, ki nastanejo zaradi mozaika pravil in upravnih postopkov na nacionalnih in podnacionalnih ravneh, ki ovira razvoj in rast evropskih podjetij, negativno učinkuje na evropsko konkurenčnost in ustvarja

²¹ Glej zadevo C-66/04, odstavek 45, in zadevo C-217/04, odstavek 43.

²² Glej Analysys Mason, končno poročilo za GD za informacijsko družbo in medije, Podpora Evropske komisije pripravi ocene učinka, ki spremlja pobudo EU za znižanje stroškov izgradnje širokopasovne infrastrukture visoke hitrosti (SMART 2012/0013).

prepreke za naložbe in čezmejno delovanje, s čimer omejuje svobodo opravljanja elektronskih komunikacijskih storitev ter omrežij, kot je zajamčeno v obstoječi zakonodaji Unije. Razpršeni in nepregledni regulativni pristopi k izgradnji omrežja na primer višajo stroške dostopa do nacionalnih trgov. Takšna razdrobljenost ustvarja prepreke multinacionalnim in nacionalnim podjetjem, ki ob naraščajoči globalni konkurenci želijo doseči ekonomijo obsega na evropski ravni. Prav tako ovira razvoj inovativnih storitev, ki bi se lahko razvile na omrežjih zelo visoke hitrosti in nemoteno opravljale preko meja;

- se spodbuja celovita pokritost s širokopasovnim omrežjem, kar je predpogoj za razvoj enotnega digitalnega trga, to pa prispeva k odpravi pomembne ovire za dokončanje enotnega trga in hkrati prispeva k teritorialni koheziji. Ti cilji bodo doseženi samo, če bodo stroški izgradnje infrastrukture znižani v celotni EU;
- izkoristi znatni neizkoriščeni potencial za znižanje stroškov in pospešitev izgradnje širokopasovnega omrežja, vključno z okrepitevijo pomena najboljših praks iz celotne EU, kadar koli so na voljo;
- se učinkoviti postopki načrtovanja in investiranja uporabijo v velikem obsegu, kar olajša nastanek vseevropskih operaterjev;
- se pri različnih instrumentih, ki so že del zakonodaje EU, zagotovi enakopravno obravnavanje in nediskriminacija podjetij ter investorjev, v skladu s „cilji in nalogami, ki so tesno povezani z zadevnimi področji“²³, zlasti v zvezi s sektorjem elektronskih komunikacij²⁴, pa tudi drugimi sektorji (npr. komunalnimi podjetji, ki s fizično infrastrukturo želijo ustvariti dobiček ali sinergijami pri vzpostavitvi pametnih omrežij);

Pripravljenih je bilo več rešitev, zato da bi bil ta predlog v skladu z načelom subsidiarnosti:

- prvič, države članice lahko obdržijo ali sprejmejo bolj podrobne določbe, ki dodatno določajo ali dopolnjujejo obveznosti iz predlagane uredbe, npr. v zvezi z dostopom do obstoječe infrastrukture, usklajevanjem gradbenih del in skupno izgradnjo;
- ker so naloge iz predlagane uredbe zaradi strokovnega znanja in neodvisnosti praviloma dodeljene neodvisnemu nacionalnemu regulativnemu organu iz okvirne direktive o elektronskih komunikacijah, lahko države članice v skladu z lastnim ustavnopravnim sistemom za dodeljevanje pristojnosti in pooblastil²⁵ na optimalni agregatni ravni imenujejo druge pristojne organe, kjer se lahko dodeljene naloge opravijo bolj učinkovito. To velja za vse naloge predvidene v uredbi: informacijsko točko za izdajo dovoljenj, preglednost in reševanje sporov;
- drugič, kar zadeva preglednost obstoječe fizične infrastrukture, so številne države članice uvedle različne pobude za kartiranje v obliki aplikacij GIS (geografski informacijski sistemi), ki v nekaterih državah članicah ne zajemajo samo elektronske komunikacijske infrastrukture, temveč tudi fizično infrastrukturo drugih komunalnih podjetij, toda ta predlog od držav članic ne zahteva, da se lotijo takšnih projektov kartiranja. Ne zahteva niti, da so ti podatki agregirani ali shranjeni na enotni kontaktni točki. Obveznost od držav članic zahteva, da so takšni podatki „dani na voljo“ na eni enotni informacijski točki, kar se lahko zagotovi s hiperpovezavami do

²³ Glej zadevo C-217/04, odstavek 47.

²⁴ Glej npr. uvodno izjavo 8 Direktive 2009/140/ES za boljšo pravno ureditev, uvodno izjavo 22 okvirne direktive, uvodni izjavi 1 in 4 Uredbe (ES) št. 2887/2000.

²⁵ Glej zadevo 272/83, odstavek 25 in 27.

drugih lokacij. Predlog tudi ne predpisuje kakršne koli splošne obveznosti predhodnega obveščanja o načrtovanih gradbenih delih. Namesto tega, zaradi izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, omogoča ponudnikom elektronskih komunikacij, da te informacije pridobijo od ponudnikov omrežij;

- tretjič, kar se tiče izdaje dovoljenj ta predlog ne vpliva na postopkovno avtonomijo držav članic, da interno porazdelijo pristojnosti. Informacije o različnih postopkih izdaje dovoljenj sicer morajo biti na voljo in prošnje morajo biti posredovane prek kontaktne točke, toda njena vloga je omejena na razpošiljanje različnih dovoljenj in usklajevanje postopka za izdajo dovoljenj. Poleg tega so različni roki načeloma sicer harmonizirani, ampak države članice lahko obdržijo ali uvedejo posebne roke, brez poseganja v druge posebne roke ali obveznosti, ki so določeni zaradi ustreznega izvajanja postopkov in se uporabljajo v skladu z nacionalno zakonodajo ali zakonodajo EU;
- kar pa zadeva opremo v stavbah, predlagana uredba dopušča državam članicam, da prilagodijo obveznosti iz uredbe nacionalnim in lokalnim posebnostim, tako da iz področja uporabe izvzamejo kategorije stavb, npr. enostanovanjske hiše, ali obnovitvena dela, kar je v celoti v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.

3.3. Sorazmernost

Predlagani ukrepi so upravičeni tudi z vidika sorazmernosti.

Predlagani ukrepi za znižanje stroškov se osredotočajo na izboljšanje usklajevanja in preglednosti ter harmonizacijo nujnih orodij, kar omogoča zadevnim deležnikom, da izkoristijo sinergije in zmanjšajo neučinkovitost v izgradnji. Predlagani ukrepi so usmerjeni v znižanje ovir za dostop do fizične infrastrukture, toda ne posegajo škodljivo v lastniške pravice in na prvem mestu ohranjajo poslovna pogajanja.

Predlagani ukrepi ne predpisujejo posebnih poslovnih modelov. Prav tako puščajo odprto možnost, da države članice sprejmejo podrobnejše določbe, kar bo predvsem dopolnilo nacionalne pobude, ki so v teku, in ne bo vplivalo nanje. Državam članicam bodo omogočili nadgradnjo sedanjih ukrepov in izbiro uporabe katerega koli obstoječega ali novega ukrepa, ki najbolj ustreza njihovim posebnostim, kar ne bo nujno povzročilo dodatnih stroškov.

Predlagana uredba do določene mere sicer vpliva na lastniške pravice, toda pri tem se spoštuje načelo sorazmernosti.

Predlog omogoča poslovna pogajanja za dostop do fizične infrastrukture in ne zapoveduje dostopa po predhodno določenih ali stroškovno naravnanih pogojih. Dopušča razloge, zaradi katerih se zavrnitev dostopa oceni kot razumna, npr. tehnična primernost fizične infrastrukture, do katere je bil zaprosen dostop, da se vanjo vgradijo elementi elektronskih komunikacijskih omrežij, pomanjkanje prostora za vgradnjo elementov ali celovitost in zanesljivost omrežja.

Poleg tega, da omogoča reševanje sporov v primeru nerazumne zavrnitve dostopa, upošteva tudi različne parametre, ki se uporabijo pri oblikovanju cene dostopa, npr. vpliv prošnje za dostop na poslovni načrt, ki je osnova investicijam omrežnega operaterja, zlasti v primeru pred kratkim zgrajene fizične infrastrukture, ki se uporablja za opravljanje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih storitev.

Kar se tiče preglednosti obstoječe fizične infrastrukture, se predlog nanaša na infrastrukturo, ki je primerna za izgradnjo visokohitrostnega omrežja, in ne na kakršno koli infrastrukturo. Država članicam omogoča tudi splošne izjeme za tehnično neprimerno infrastrukturo. Predlog

želi tudi doseči, da bi informacije bile dane na voljo po najnižjih stroških. Iz tega razloga vključuje postopne obveznosti, ki omogočajo organiziranje dostopa do informacij, ki so že na voljo, pri čemer bi bilo poizvedovanje potrebno samo, ko informacije ne bi bile na voljo pri javnih organih ali ponudnikih elektronskih komunikacij.

V zvezi z usklajevanjem gradbenih del predlog ne omejuje gospodarske svobode podjetij, zlasti ne predpisuje skupne izgradnje tistim, ki niso izbrala tega poslovnega modela, razen v primeru javnega financiranja. Nasprotnu temu je njegov namen omogočiti poslovne dogovore o skupni izgradnji, tako da omogoča boljše širjenje informacij o prihodnjih gradbenih delih.

Kar zadeva fizično infrastrukturo v stavbah, je obveznost opremiti stavbe z visokohitrostno fizično infrastrukturo omejena na nove stavbe in stavbe, na katerih so bila opravljena velika prenovitvena dela. To izhaja iz dejstva, da so v primerjavi z visokimi stroški prilagoditve obstoječih, neopremljenih stavb s pasivno infrastrukturo, v teh primerih dodatni stroški nižji in se verjetno še povrnejo z višjo vrednostjo stavbe. Poleg tega predlog dodatno oži področje uporabe te obveznosti na velika prenovitvena dela, za katera je potrebno gradbeno dovoljenje. Zaradi razlogov, ki izhajajo iz sorazmernosti, so za države članice predvidene tudi splošne izjeme.

3.4 Temeljne pravice

Analiziran je bil vpliv predlaganih ukrepov na temeljne pravice.

Obveznost omrežnih operaterjev, da ugodijo vsem razumnim prošnjam za dostop do njihove fizične infrastrukture, bi lahko omejila njihovo pravico do poslovanja in lastniško pravico, toda negativni učinek je v tem primeru ublažen z določbo, da bi moral takšen dostop biti odobren pod poštenimi pogoji, kar vključuje tudi ceno. Ta omejitev mora biti tudi upravičena in sorazmerna s ciljem znižanja stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, saj bi znižala potrebo po opravljanju gradbenih del, ki predstavljajo skoraj 80 % stroškov izgradnje omrežja. Kar se tiče obveznosti omrežnih operaterjev, da zagotovijo nujne informacije o obstoječi infrastrukturi, je zaščita pravice do zasebnosti in poslovnih skrivnosti zagotovljena z določbo o izjemah, ki se nanašajo na obratovalne in poslovne skrivnosti.

Obveznost podjetij, ki odpravljajo gradbena dela v celoti ali delno financirana z javnimi sredstvi, da ugodijo vsem razumnim prošnjam za dostop zaradi izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij bi lahko omejila njihovo pravico do poslovanja in lastniško pravico. Toda katera koli takšna obveznost bi se uporabila samo, če ne bi povzročila dodatnih stroškov prvotno predvidenih gradbenih del in če je prošnja za usklajevanje registrirana takoj, ko je možno, ter v vsakem primeru vsaj en mesec pred oddajo končnega projekta pristojnim organom za izdajo dovoljenj. Poleg tega mora ta omejitev biti upravičena in sorazmerna s ciljem znižanja stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, saj bi dopustila operaterjem elektronskih komunikacijskih omrežij, da krijejo samo del stroškov gradbenih del.

Obveznost, da se vse na novo zgrajene stavbe opremijo z visokohitrostno stavbno fizično infrastrukturo, bi lahko vplivala na lastniške pravice lastnikov zadevne stavbe. Ta omejitev se mora obravnavati kot upravičena in sorazmerna s ciljem znižanja stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, saj bi izključila vsako potrebo po naknadni vgradnji fizične infrastrukture v stavbe.

Pravica operaterja javnih komunikacijskih omrežij, da zaključi omrežje na koncentracijski točki zaradi dostopa do visokohitrostne stavbne fizične infrastrukture, bi lahko vplivala na lastniško pravico lastnikov zadevne zasebne lastnine. Toda takšne omejitve so omejene z obveznostjo za ponudnike javnih komunikacijskih omrežij, da se čim bolj zmanjša vpliv na

zasebno lastnino in povrnejo kateri koli nastali stroški. Prav tako mora ta omejitev biti upravičena in sorazmerna s ciljem znižanja stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, saj bi operaterjem elektronskih komunikacijskih omrežij dopustila, da pri izgradnji dosežejo ekonomijo obsega.

Pravica, da ponudniki javnih komunikacijskih omrežij dostopajo do katere koli obstoječe visokohitrostne stavbne infrastrukture, bi lahko vplivala na lastniške pravice imetnikov pravic do uporabe fizične infrastrukture v stavbah. Toda takšna omejitev je omejena, ker bi takšen dostop moral biti odobren pod razumnimi pogoji in ker bi to veljalo samo v primerih, kjer je podvajanje tehnično neizvedljivo ali gospodarsko neučinkovito.

Pravica do učinkovite pomoči za stranke, ki jih zadevajo zgoraj navedene omejitve, je zagotovljena z možnostjo, da se obrnejo na pristojni nacionalni organ za reševanje sporov, kar pa ne bi smelo posegati v pravico katere koli stranke, da zadevo preda sodišču.

3.5. Izbira instrumentov

Komisija predlaga uredbo, saj ta predstavlja jamstvo za celovito in neposredno uporabno rešitev, vključno z vsemi dovoljenji za izgradnjo omrežij. Zagotavlja hitro razpoložljivost orodij za znižanje stroškov in izkorišča zagon, ki so ga ustvarili cilji iz Evropske digitalne agende, ki morajo biti doseženi do leta 2020.

V nasprotju z direktivo, ki bi dopustila še dodaten čas za prenos v zakonodajo držav članic, bo uredba hitro vzpostavila osnovne pravice in obveznosti za izgradnjo omrežij na celotnem enotnem trgu. Direktiva bi po svoji naravi dovolila znatna odstopanja pri izvajanju navedenih pravic ter obveznosti in bi torej utrdila nastajajoči mozaik pravil. Nasprotno temu bo pravni instrument, ki se neposredno uporablja, zmanjšal obstoječo in preprečil nadaljnjo razdrobljenost tako, da se bo osredotočil na odstranitev izbranega števila ovir za razvoj enotnega trga za elektronska komunikacijska omrežja in temeljil na najboljših praksah, pri tem pa bo organizacijske vidike prepustil diskreciji držav članic. Ponudnikom je treba dodeliti sklop pravic, ki se neposredno uporabljajo, za vse faze načrtovanja in izgradnje omrežja, ki jih lahko uveljavljajo na nacionalnih sodiščih, ne samo proti državam članicam, ampak tudi proti drugim zasebnim strankam, npr. lastnikom infrastrukture.

Upoštevajoč dejstvo, da jedro predloga predstavljajo opredelitve pravic in obveznosti, ki se neposredno uporabljajo na enotnem trgu, se zdi, da je v primerjavi z direktivo uredba primernejši pravni instrument, saj ima očitne prednosti kar zadeva učinkovitost in uspešnost ter ob večjem potencialu za uveljavitev pravic s strani zasebnikov ustvarja enakost konkurenčnih pogojev za državljane in podjetja²⁶. Ustrezno temu uredba, ki se neposredno uporablja, za razliko od direktive, kjer je potreben prenos v nacionalno zakonodajo, bolje jamči takojšen učinek, potreben za prispevek k doseganju ciljev iz digitalne agende o razpoložljivosti širokopasovnih omrežij do leta 2020.

Znatne prednosti ukrepov za znižanje stroškov, v smislu gospodarskih koristi in prednosti za družbo, močno presegajo vsa upravna bremena.

3.6. Zgradba predloga in glavne pravice ter obveznosti

Člen 1 – Vsebina in področje uporabe

– V členu 1 so določeni cilj in področje uporabe uredbe.

²⁶ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. junija 2012 o „Aktu za enotni trg – naslednji koraki za gospodarsko rast“ (2012/2663(RSP)), točka 10.

Člen 2 – Opredelitev pojmov

- Poleg opredelitev pojmov iz regulativnega okvira EU za elektronske komunikacije ta člen vsebuje še dodatne opredelitve.

Člen 3 – Dostop do obstoječe fizične infrastrukture

- Člen 3 vzpostavlja splošno pravico omrežnih operaterjev, da ponudijo dostop do njihove fizične infrastrukture in obveznost, da ugodijo razumnim prošnjam za dostop do nje, zaradi izgradnje elementov elektronskih komunikacijskih omrežij pod poštenimi pogoji.
- Predviden je organ za reševanje sporov, da pregleda zavrnitev ali spor glede pogojev. Ta vloga bi praviloma bila dodeljena nacionalnemu regulativnemu organu.

Člen 4 – Preglednost fizične infrastrukture

- Člen 4 določa pravico do dostopa do sklopa nujnih informacij, ki se nanašajo na obstoječo fizično infrastrukturo in načrtovana gradbena dela.
- Temu je dodana obveznost omrežnih operaterjev, da ugodijo razumnim prošnjam za pregled določenih elementov fizične infrastrukture na kraju samem.
- Reševanje sporov glede pregledov na kraju samem ali dostopa do informacij bi bilo zaupano organu za reševanje sporov, praviloma nacionalnemu regulativnemu organu.

Člen 5 – Usklajevanje gradbenih del

- Ta člen vsebuje pravico do pogajanj o uskladitvi gradbenih del.
- Dodatno nalaga obveznost podjetjem, ki izvajajo gradbena dela, ki so financirana z javnimi sredstvi, da na pregleden in nediskriminatoren način ugodijo razumnim prošnjam za dogovore o uskladitvi gradbenih del.

Člen 6 – Izdaja dovoljenj

- Ta člen vsebuje pravico do dostopa, z elektronskimi sredstvi in preko enotne informacijske točke, do vseh informacij o pogojih in postopkih, ki se uporabljajo za določena gradbena dela, kakor tudi pravico, da se na elektronski način prek navedene točke oddajo prošnje za dovoljenja. Informacijska točka pospešuje in usklajuje postopek izdaje dovoljenj ter spremlja spoštovanje rokov.
- Dodatno določa splošni najdaljši rok, če ta ni določen v nacionalni zakonodaji ali zakonodaji EU, kakor tudi pravico do pravočasnega sprejetja odločitve v zvezi z izdajo dovoljenj.

Člen 7 in 8 – Oprema v stavbah

- Člen 7 vzpostavlja obveznost, da se nove stavbe in stavbe, ki se obsežno prenavljajo, opremijo z visokohitrostno stavbno fizično infrastrukturo, ter obveznost, da se za nove večstanovanjske hiše in stare večstanovanjske hiše, ki se obsežno prenavljajo, zagotovi koncentracijska točka znotraj ali izven stavbe.
- Člen 8 določa pravico ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij, da zaključijo omrežno opremo na koncentracijski točki stavb, pravico operaterjev elektronskih komunikacij, da se pogajajo o dostopu do katere koli obstoječe visokohitrostne stavbne fizične infrastrukture in, ob odsotnosti takšne infrastrukture,

pravico, da zaključijo omrežno opremo na zasebni posesti naročnika na lastne stroške in pod pogojem, da čim bolj zmanjšajo učinke na zasebno lastnino.

Členi 9 do 11

- Ti členi vsebujejo končne določbe, vključno z imenovanjem pristojnih organov in obveznostjo pregleda uredbe v treh letih po začetku veljavnosti.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagana uredba ne vpliva na proračun Unije.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o ukrepih za znižanje stroškov za izgradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po predložitvi osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁷,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²⁸,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Digitalno gospodarstvo korenito spreminja enotni trg. S svojo inovativnostjo, hitrostjo in delovanjem prek meja ima potencial za doseganje nove ravni integracije enotnega trga. Vizija Unije je digitalno gospodarstvo, ki zagotavlja trajnostne gospodarske in družbene koristi na podlagi sodobnih spletnih storitev ter hitrih internetnih povezav. Visokokakovostna digitalna infrastruktura podpira dejansko vse sektorje sodobnega in inovativnega gospodarstva ter je strateškega pomena za socialno in teritorialno kohezijo. Zato morajo dobiti vsi državljani in vsa podjetja priložnost sodelovati v digitalnem gospodarstvu.
- (2) S tem ko so potrdile pomembnost izgradnje širokopasovnega omrežja, so države članice sprejele ambiciozne cilje v zvezi s širokopasovnim dostopom iz Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Evropska digitalna agenda – digitalna evropska rast“²⁹ („digitalna agenda“): 100 % pokritost s širokopasovnim omrežjem do leta 2013 in hitrost povišana na 30 Mbps za vsa gospodinjstva, pri čemer je do 2020 vsaj 50 % gospodinjstev priključenih na internetne povezave s hitrostjo nad 100 Mbps.
- (3) Digitalna agenda je tudi ugotovila potrebo po politikah za znižanje stroškov izgradnje širokopasovnega omrežja na celotnem ozemlju Unije, vključno z ustreznim načrtovanjem, usklajevanjem in zmanjšanjem upravnih bremen.

²⁷ UL C , , str. .

²⁸ UL C , , str. .

²⁹ COM(2010) 245; glej tudi sporočilo o digitalni agendi, COM(2012) 784 final.

- (4) Ob upoštevanju potrebe po ukrepih na ravni EU, da se zagotovi boljša pokritost s širokopasovnim omrežjem, vključno z znižanjem stroškov visokohitrostne širokopasovne infrastrukture³⁰, Akt za enotni trg II³¹ poudarja potrebo po dodatnih prizadevanjih, da se hitro dosežejo cilji iz Evropske digitalne agende, s tem, da med drugim obravnava izziv, povezan z investicijami v visokohitrostno omrežje.
- (5) Izgradnja visokohitrostnih žičnih in brezžičnih elektronskih komunikacijskih omrežij v celotni Uniji zahteva znatne investicije, pomemben delež teh investicij pa odpade na stroške gradbenih del.
- (6) Glavni del teh stroškov se lahko pripiše neučinkovitostim v postopku izgradnje, ki se nanaša na uporabo obstoječe pasivne infrastrukture (npr. kanalov, vodov, vstopnih jaškov, omaric, drogov, stebrov, anten, stolpov in drugih podpornih objektov), ozka grla povezana z usklajevanjem gradbenih del, naporne upravne postopke za izdajo dovoljenj in ozka grla povezana z izgradnjo v stavbah.
- (7) Ukrepi, ki se nanašajo na povišanje učinkovitosti pri uporabi obstoječe infrastrukture in znižanje stroškov ter ovir pri opravljanju novih gradbenih del, bi morali znatno prispevati k zagotavljanju hitre in obsežne izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij ob hkratnem ohranjanju učinkovite konkurence.
- (8) Nekatere države članice so sprejele ukrepe za znižanje stroškov izgradnje širokopasovnega omrežja. Okrepitev pomena teh praks v celotni Uniji bi lahko znatno prispevalo k vzpostavitvi enotnega digitalnega trga. Toda takšne prakse so redke in razpršene. Poleg tega razlike v regulativnih zahtevah včasih preprečujejo sodelovanje med komunalnimi podjetji in lahko ustvarijo ovire za vstop novih omrežnih operaterjev ter nove poslovne priložnosti, kar ovira razvoj enotnega trga za uporabo in izgradnjo fizične infrastrukture za visokohitrostna elektronska komunikacijska omrežja. Pobude držav članic ne izgledajo vedno kot celovite, pri čemer pa je pomembno, da se ukrepi sprejmejo za celoten postopek izgradnje in vse sektorje, da se ustvari skladen in znaten učinek.
- (9) Namen te uredbe je zagotovitev nekaterih minimalnih pravic in obveznosti, uporabnih v celotni Uniji, da se pospeši izgradnja visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij in medsektorsko sodelovanje. Medtem ko zagotavlja minimalno enakost konkurenčnih pogojev, to v skladu z načelom subsidiarnosti ne bi smelo posegati v obstoječe najboljše prakse in ukrepe, sprejete na nacionalni ter lokalni ravni, ki vsebujejo bolj podrobne določbe in pogoje ter dodatne ukrepe, ki dopolnjujejo navedene pravice in obveznosti.
- (10) Ko se uporablja več posebnih regulativnih ukrepov, ki so v skladu z zakonodajo EU, bi morali ti, glede na načelo *lex specialis*, prevladati nad minimalnimi pravicami in obveznostmi iz te uredbe. Zato ta uredba ne bi smela posegati v zakonodajo EU, zlasti v kateri koli posebni regulativni ukrep, vključno z uvedbo postopkov proti podjetjem, ki imajo znatno tržno moč, sprejeto v skladu z regulativnim okvirom Unije za elektronske komunikacije (Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva)³², Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih

³⁰ Sklepi Evropskega sveta z dne 13. in 14. decembra 2012, EUCO 205/12, točka 17.

³¹ COM(2012) 573 final.

³² UL L 108, 24.4.2002, str. 33.

omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi)³³, Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovim medmrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu)³⁴, Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah)³⁵ in Direktiva Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve³⁶.

- (11) Za operaterje elektronskih komunikacijskih omrežij, zlasti nove operaterje, se lahko ponovna uporaba obstoječe fizične infrastrukture, vključno s tisto od drugih komunalnih podjetij, pri izgradnji elektronskih komunikacijskih omrežij izkaže kot mnogo bolj učinkovita, še posebej na območjih, kjer ni na voljo ustreznega elektronskega komunikacijskega omrežja ali kjer izgradnja nove fizične infrastrukture ni gospodarsko izvedljiva. Poleg tega lahko sinergije med sektorji zaradi izgradnje elektronskih komunikacijskih omrežij znatno zmanjšajo potrebo po gradbenih delih in s tem tudi socialne in okoljske stroške, povezane z njimi, npr. onesnaževanje, nevšečnosti in prometni zastoji. Zato se ta uredba ne bi uporabljala samo za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij, ampak za vse lastnike ali imetnike pravic do uporabe obsežne in povsod razširjene fizične infrastrukture, ki je primerna za vgradnjo elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, npr. fizičnih omrežij za oskrbo z električno energijo, plinom in vodo, za kanalizacijo, ogrevanje in prevozne storitve.
- (12) Glede na njihovo nizko stopnjo diferenciacije je lahko v fizičnih delih takšnih omrežij pogosto istočasno vgrajen širok nabor elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, vključno s takšnimi, ki lahko v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti zagotavljajo širokopasovne storitve dostopa pri hitrostih najmanj 30 Mbps, brez da vplivajo na opravljanje glavne storitve in ob minimalnih stroških prilagoditve. Zato se lahko fizična infrastruktura, katere namen je samo vgradnja drugih elementov omrežja, brez da je sama aktiven element omrežja, načeloma uporablja za kable za elektronsko komunikacijo, opremo ali kateri koli drugi element elektronskih komunikacijskih omrežij, na glede na njeno dejansko rabo ali lastništvo. Brez poseganja v posebni splošni interes, ki je povezan z opravljanjem glavne storitve, bi se morale sinergije med omrežnimi operaterji spodbujati, zato da se hkrati prispeva k doseganju ciljev iz digitalne agende.
- (13) Ker ta uredba tudi ne bi smela posegati v katero koli zaščito, ki je potrebna za zagotavljanje celovitosti in zanesljivosti omrežij, ter zagotavljanje, da ni vpliva na glavno storitev, ki jo opravlja omrežni operater, bi lahko splošna pravila iz nacionalne zakonodaje, ki omrežnim operaterjem prepovedujejo pogajanja s ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij o dostopu do fizične infrastrukture, preprečila nastanek trga za dostop do fizične infrastrukture in bi zato morala biti odpravljena. Istočasno ukrepi iz te uredbe ne posegajo v možnost držav članic, da, v skladu z veljavno zakonodajo EU, prek komunalnih podjetij naredijo dostop do infrastrukture bolj privlačen tako, da izključijo prihodke, ki izvirajo iz te storitve, iz osnove za izračun tarife za končne uporabnike za njihovo glavno dejavnost ali dejavnosti.

³³ UL L 108, 24.4.2002, str. 21.

³⁴ UL L 108, 24.4.2002, str. 7.

³⁵ UL L 108, 24.4.2002, str. 51.

³⁶ UL L 249, 17.9.2002, str. 21.

- (14) Omrežni operater lahko iz objektivnih razlogov zavrne dostop do določene fizične infrastrukture. Zlasti velja omeniti, da se lahko zgodi, da fizična infrastruktura ni tehnično primerna zaradi posebnih okoliščin, ki se nanašajo na infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop, kot je na primer pomanjkanje ustreznega prostora. Podobno lahko v posebnih okoliščinah delitev infrastrukture ogrozi celovitost in zanesljivost omrežja ali ogrozi opravljanje storitev, ki se primarno opravljajo na isti infrastrukturi. Poleg tega lahko ima dostop do osnovne fizične infrastrukture negativen ekonomski učinek na poslovni model in spodbude omrežnega operaterja za investicije, ko omrežni operater že zagotavlja grosistični dostop do fizične omrežne infrastrukture, ki bi ustrezal potrebam prosilcev za dostop, hkrati pa še verjetno povzroči neučinkovito podvojevanje elementov omrežja. Istočasno bi v primeru fizične infrastrukture obveznosti glede dostopa, ki bi bile predpisane na podlagi regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, npr. za podjetja, ki imajo znatno tržno moč, že bile zajete v posebne regulativne obveznosti, na katere ta uredba ne bi smela imeti vpliva.
- (15) Ko bi ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij zaprosili za dostop na določenem območju, bi morali omrežni operaterji pripraviti ponudbo za deljeno uporabo zmogljivosti pod poštenimi pogoji, vključno s ceno, razen če se dostop zavrne zaradi objektivnih razlogov. Odvisno od okoliščin lahko več elementov vpliva na pogoje, pod katerimi je dostop odobren, npr.: morebitni dodatni stroški vzdrževanja in prilagajanja; morebitna preventivna dodatna zaščita, ki jo je treba sprejeti, da se omejijo škodljivi vplivi na zanesljivost in celovitost omrežja; morebitne posebne določbe o odgovornosti v primeru škode; uporaba morebitnih javnih subvencij, dodeljenih za izgradnjo infrastrukture, vključno s posebnimi pogoji, ki so del subvencije ali pa so določeni v nacionalni zakonodaji v skladu z zakonodajo Unije; katere koli omejitve, ki izvirajo iz nacionalnih določb, katerih namen je varstvo okolja, javnega zdravja, javne varnosti ali izpolnitev ciljev iz prostorskega načrtovanja.
- (16) V izogib neupravičeni zavrnitvi poslovanja ali nerazumnim pogojem bi v primeru nesporazuma med poslovnimi pogajanci o tehničnih in tržnih pogojih morala vsaka stranka imeti možnost, da se na nacionalni ravni obrne na organ za reševanje sporov, ki strankam predpiše rešitev. Pri določitvi cene dostopa bi moral organ za reševanje sporov upoštevati opravljene investicije v fizično infrastrukturo. V posebnem primeru dostopa do fizične infrastrukture operaterjev elektronskih komunikacijskih omrežij lahko opravljene investicije v to infrastrukturo neposredno prispevajo k ciljem Evropske digitalne agende, na konkurenco na koncu prodajne verige pa lahko vpliva pridobivanje nezasluženih koristi. Zato bi obveznost dostopa morala upoštevati ekonomsko upravičenost teh investicij, ki temelji na dinamiki donosov naložbe, kateri koli vpliv na konkurenco na koncu prodajne verige, amortizacijo sredstev omrežja v času, ko je oddana prošnja za dostop, kateri koli posel, ki služi kot podlaga opravljeni investiciji, zlasti v pred kratkim zgrajeno fizično infrastrukturo, ki se uporablja za opravljanje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih storitev, in katero koli možnost za skupno izgradnjo, ki je bila ponujena prosilcu za dostop.
- (17) Da se izgradnja visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij načrtuje učinkovito in da se zagotovi najbolj učinkovita raba obstoječe infrastrukture, primerne za izgradnjo elektronskih komunikacijskih omrežij, bi morala podjetja, pooblaščenca za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, imeti možnost dostopa do nujnih informacij o fizični infrastrukturi, ki je na razpolago na območju izgradnje. Te nujne informacije bi morale omogočiti oceno potenciala uporabe obstoječe infrastrukture na določenem območju in zmanjšanje škode na kateri koli fizični infrastrukturi. Glede na

število vpletenih deležnikov in da se olajša dostop do navedenih informacij, tudi med sektorji in preko meja, bi morale te nujne informacije biti na voljo na enotni informacijski točki. Navedena informacijska točka bi morala omogočiti dostop do nujnih informacij, ki so že na voljo v elektronski obliki, ob upoštevanju omejitev, da se zagotovi zanesljivost in celovitost omrežja ali da se zaščitijo legitimne obratovalne in poslovne skrivnosti.

- (18) Ta uredba za države članice ne uvaja novih zahtev za kartiranje, ampak določa, da so nujne informacije, ki so jih javni organi na podlagi nacionalnih pobud in zakonodaje EU že zbrali in so na voljo v elektronski obliki (npr. na podlagi Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)³⁷), dane na razpolago enotni informacijski točki, npr. prek hiperpovezav, zato da se ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij omogoči usklajen dostop do informacij o fizični infrastrukturi, hkrati pa se zagotovi zanesljivost in celovitost teh informacij. Takšna objava informacij ne posega v zahteve za preglednost, ki že veljajo v zvezi s ponovno uporabo informacij javnega sektorja na podlagi Direktive 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja³⁸. Kjer informacije, ki so na voljo javnemu sektorju, ne zadostujejo za primerno informiranost o obstoječi fizični infrastrukturi na določenem območju ali določenega tipa, bi morali omrežni operaterji te informacije na zahtevo dati na voljo enotni informacijski točki.
- (19) Kjer nujne informacije niso na voljo na enotni informacijski točki, bi bilo treba kljub temu zagotoviti možnost, da operaterji elektronskih komunikacijskih omrežij neposredno zaprosijo za takšne posebne informacije pri katerem koli omrežnem operaterju na zadevnem območju. Poleg tega, če je prošnja razumna, bi morala operaterjem elektronskih komunikacijskih omrežij pod preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji ter brez poseganja v zaščito, sprejeto za zagotavljanje zanesljivosti in celovitosti omrežja ter varovanje obratovalnih in poslovnih skrivnosti, biti dana možnost, da opravijo preglede na kraju samem in zaprosijo za informacije o načrtovanih gradbenih delih, zlasti če je to potrebno zaradi možnosti delitve obstoječe fizične infrastrukture ali usklajevanja gradbenih del. Spodbuditi bi bilo treba povečano preglednost načrtovanih gradbenih del, ki bi jo zagotavljali omrežni operaterji ali proaktivne enotne informacijske točke, ki imajo pooblastilo, da zaprosijo za takšne informacije, zlasti na območjih, ki prinašajo največ koristi, tako da se pooblaščen operaterje preusmeri do teh informacij, kadar koli so na voljo.
- (20) Kjer v zvezi z izgradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij pride do sporov glede dostopa do informacij o fizični infrastrukturi, bi morala enotna informacijska točka biti sposobna rešiti ta spor z zavezujočo odločitvijo in brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.
- (21) Usklajevanje gradbenih del na fizični infrastrukturi lahko zagotovi znatne prihranke in zmanjša nevšečnosti na območju, prizadetem zaradi izgradnje novih elektronskih komunikacijskih omrežij. Zaradi tega bi morale biti prepovedane regulativne omejitve, ki na splošno preprečujejo pogajanja med omrežnimi operaterji o usklajevanju del za izgradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Ampak v primeru gradbenih del, ki niso financirana z javnimi sredstvi, to ne bi smelo posegati v

³⁷ UL L 108, 25.4.2007, str. 1.

³⁸ UL L 345, 31.12.2003, str. 90.

dogovore o usklajevanju gradbenih del, ki jih sklenejo deležniki glede na njihove investicijske in poslovne načrte ter želeno časovno razporeditev.

- (22) Zaradi izgradnje elektronskih komunikacijskih omrežij bi moral biti cilj gradbenih del, ki so v celoti ali delno financirana z javnimi sredstvi, maksimiranje pozitivnega kolektivnega izida, tako da se med sektorji izkoristijo pozitivni zunanji učinki teh del in zagotovijo enake možnosti za delitev obstoječe in načrtovane fizične infrastrukture. To sicer ne bi smelo negativno vplivati na osnovni namen gradbenih del, financiranih z javnimi sredstvi, toda podjetja, ki izvajajo gradbena dela, bi morala pravočasne in razumne prošnje za usklajevanje izgradnje elementov visokohitrostnih komunikacijskih omrežij, kar bi zagotovilo na primer kritje vseh dodatnih stroškov in minimalne spremembe prvotnih načrtov, sprejeti pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji ter brez poseganja v veljavna pravila o državnih pomoči. Na voljo bi morali biti posebni postopki za poravnavo, da se pod razumnimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji zagotovi hitra rešitev sporov v zvezi s pogajanjem o dogovorih o usklajevanju. Takšne določbe ne bi smele posegati v pravico držav članic, da rezervirajo zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij, tudi v primeru, ko ni prošnje, da se zadovoljijo prihodnje potrebe po fizični infrastrukturi in maksimira vrednost gradbenih del, ali v pravico, da sprejmejo ukrepe, ki za operaterje drugih tipov omrežij, npr. plinskih ali električnih, prinašajo podobne pravice do usklajevanja gradbenih del.
- (23) Da se zaščitijo nacionalni interesi in splošni interesi Unije, so za izgradnjo elektronskih komunikacijskih omrežij ali novih elementov omrežij lahko potrebna različna dovoljenja, vključno z gradbenimi, urbanističnimi, okoljskimi in drugimi dovoljenji. Število dovoljenj, potrebnih za izgradnjo različnih tipov elektronskih komunikacijskih omrežij in lokalna posebnost izgradnje, lahko vključi uporabo različnih postopkov in pogojev. Vzpostavitev enotne točke za informacije o vseh postopkih in splošnih pogojih, veljavnih za gradbena dela, ob hkratnem ohranjanju pravice vsakega pristojnega organa, da je vključen in obdrži posebno pravico do sprejemanja odločitev v skladu z načelom subsidiarnosti, bi lahko zmanjšala zapletenost in povišala učinkovitost ter preglednost, zlasti za nove ali manjše operaterje, ki niso dejavni na zadevnem območju. Poleg tega bi podjetja, ki gradijo elektronska komunikacijska omrežja, morala imeti pravico oddati prošnjo za dovoljenje prek enotne informacijske točke, ki ji je poverjena odgovornost usklajevanja različnih postopkov in spremljanja, ali so odločitve sprejete v zakonskih rokih. Takšna kontaktna točka bi morala delovati kot točka „vse na enem mestu“, brez da nujno izvršuje pristojnosti za sprejemanje odločitev, razen če so ji te poverjene z nacionalno zakonodajo.
- (24) Da se zagotovi, da postopki izdaje dovoljenj ne ovirajo investicij in da nimajo negativnega vpliva na enotni trg, bi morala biti odločitev o dovoljenju v vsakem primeru sprejeta najkasneje v roku šestih mesecev, brez poseganja v druge posebne roke ali obveznosti, ki so določeni zaradi ustreznega izvajanja postopkov in se uporabljajo v postopku izdaje dovoljenj v skladu z nacionalno zakonodajo ali zakonodajo EU. Glede na veljavne zakonodajne določbe je takšna odločitev lahko tiha ali eksplicitna. Poleg tega bi vsak zaostanek pri odločanju o izdaji dovoljenj moral sprožiti pravico do nadomestila za podjetja, ki so zaprosila za takšna dovoljenja, če lahko dokažejo, da so zaradi zaostanka utrpela škodo. Takšno pravico bi bilo treba izvršiti v skladu s postopkovnimi in vsebinskimi zaščitami iz nacionalne zakonodaje.
- (25) Da se zagotovi, da se takšni postopki izdaje dovoljenj zaključijo v razumnih rokih, lahko države članice vzpostavijo več zaščitnih ukrepov, npr. tiho privolitev, ali

sprejmejo ukrepe za poenostavitev teh postopkov, tako da med drugim znižajo število dovoljenj, potrebnih za izgradnjo elektronskih komunikacijskih omrežij, ali z izvzetjem določenih kategorij malih ali standardiziranih gradbenih del iz teh postopkov. Organi na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni bi morali utemeljiti kakršno koli zavrnitev izdaje dovoljenj, ki so v njihovi pristojnosti, na podlagi preglednih, nediskriminatornih, objektivnih in sorazmernih meril ter pogojev. Zaradi izvzetja določenih elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, pasivnih ali aktivnih, iz postopka izdaje dovoljenj, to ne bi smelo posegati v noben ukrep, ki ga je sprejela država članica.

- (26) Zaradi sledenja javnemu interesu doseganje ciljev iz digitalne agende zahteva, da izgradnja infrastrukture poteka blizu končnim uporabnikom, pri čemer se v celoti spoštuje načelo sorazmernosti, kar zadeva katero koli omejitev lastniške pravice. Obstoj visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij vse do končnega uporabnika bi bilo treba olajšati ob hkratnem zagotavljanju tehnološke nevtralnosti, zlasti z visokohitrostno stavbno fizično infrastrukturo. Zaradi dejstva, da vgradnja malih kanalov med gradnjo stavbe povzroči samo omejeno rast stroškov, medtem ko naknadna vgradnja visokohitrostne fizične infrastrukture v stavbe lahko predstavlja znaten delež stroškov izgradnje visokohitrostne infrastrukture, bi morale biti vse nove ali zelo prenovljene stavbe opremljene s fizično infrastrukturo, ki omogoča priključitev vseh končnih uporabnikov na visokohitrostna omrežja. Da se izgradijo visokohitrostna elektronska komunikacijska omrežja, bi morale biti nove in zelo prenovljene večstanovanjske hiše opremljene z dostopovno ali koncentracijsko točko, preko katere lahko ponudnik dostopa do omrežja v stavbi. V praksi bi to pomenilo, da bi arhitekti morali predvideti prazne kanale od vsake hiše do koncentracijske točke, ki se nahaja znotraj ali izven stavbe. V nekaterih primerih, npr. pri novih enostanovanjskih hišah ali kategorijah velikih prenovitvenih del na osamljenih območjih, se lahko visokohitrostna povezava iz objektivnih razlogov oceni kot preveč oddaljena, da bi upravičila dodatne stroške izgradnje visokohitrostne stavbne fizične infrastrukture in/ali koncentracijske točke.
- (27) Ko ponudniki javnih komunikacijskih omrežij na določenem območju zgradijo visokohitrostna omrežja, se ustvari znatna ekonomija obsega, če lahko omrežje zaključijo na koncentracijski točki stavbe, ne glede na to, ali so lastniki, kondominij ali stanovalci v tistem trenutku izrazili izrecen interes za storitev, toda pod pogojem, da je vpliv na zasebno last minimalen, tako da se uporabi obstoječa infrastruktura in prizadeto območje postavi v prejšnje stanje. Ko se omrežje na koncentracijski točki zaključi, je priključitev dodatnega uporabnika možna po znatno nižjih stroških, zlasti z dostopom do visokohitrostnega vertikalnega segmenta v stavbi, kjer že obstaja.
- (28) Ob upoštevanju družbenih koristi zaradi digitalne vključenosti in ob upoštevanju ekonomike izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, bi moral vsak ponudnik tam, kjer ni obstoječe pasivne ali aktivne visokohitrostne infrastrukture, povezane s posestjo končnih uporabnikov, niti alternativ za visokohitrostna elektronska komunikacijska omrežja do končnih uporabnikov, imeti pravico na lastne stroške zaključiti svoje omrežje na zasebni posesti, ko je dosegel dogovor z naročnikom in pod pogojem, da minimizira vpliv na zasebno posest, npr. tako da, kadar je možno, ponovno uporabi obstoječo fizično infrastrukturo, ki je na voljo v stavbi, ali prizadeta območja v celoti postavi v prejšnje stanje.
- (29) Brez poseganja v naloge, zaupane nacionalnim regulativnim organom iz regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, se ob odsotnosti posebnih določb držav članic, zato, da se zagotovijo dosledne odločitve o rešitvi spora, takšne funkcije iz te

uredbe dodelijo organom, ki opravljajo naloge iz člena 20 Direktive 2002/21/ES, pri čemer se upošteva razpoložljivo strokovno znanje in jamstvo neodvisnosti ter nepristranskosti. Vendar v skladu z načelom subsidiarnosti ta uredba ne bi smela posegati v možnost držav članic, da regulativne naloge iz te uredbe dodelijo organom, ki so v skladu z nacionalnim ustavnopravnim sistemom za dodeljevanje pristojnosti in pooblastil ter zahtevami iz te uredbe primernejši za njihovo opravljanje.

- (30) Ne glede na to, kateri organ država članica določi za reševanje sporov, bi moral ta zagotavljati nepristranskost in neodvisnost v odnosu do vpletenih strani. Izbrani organi bi v primeru nespoštovanja sprejetih odločitev morali imeti tudi ustrezna sredstva in pooblastila za kaznovanje.
- (31) Da se zagotovi učinkovitost informacijskih točk iz te uredbe, bi morale države članice, ki odločajo o imenovanju drugih organov kot nacionalnih regulativnih organov, ki opravljajo naloge iz člena 20 Direktive 2002/21/ES, zagotoviti ustrezna sredstva in da so pomembne informacije o določenem območju na voljo na takšnih informacijskih točkah v optimalni agregirani obliki, ki lahko zagotovi učinkovito opravljanje dodeljenih nalog (npr. glede katastra). S tega vidika lahko države članice preučijo možne sinergije in ekonomijo obsega z enotnimi kontaktnimi točkami, v smislu člena 6 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (direktiva o storitvah), z namenom nadgradnje obstoječih struktur in maksimiranja koristi za končnega uporabnika.
- (32) Ker države članice ciljev predlaganih ukrepov, ki so usmerjeni v pospešitev izgradnje fizične infrastrukture, primerne za visokohitrostna elektronska komunikacijska omrežja, v celotni Uniji ne morejo zadovoljivo doseči in ker jih je zaradi njihovega obsega ali učinkov lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (33) V tej uredbi so spoštovane temeljne pravice in upoštevana načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, še posebej pravice do zasebnosti in varovanja poslovnih skrivnosti, svobodne podjetniške pobude, lastnine in učinkovitega pravnega sredstva. Države članice morajo to uredbo uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Namen te uredbe je pospešitev in spodbuditev izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, in sicer s spodbujanjem skupne uporabe obstoječe in omogočanjem učinkovitejše izgradnje nove fizične infrastrukture, da se znižajo stroški izgradnje takšnih omrežij.
2. Ta uredba se uporablja za vsa gradbena dela in fizično infrastrukturo, kot so opredeljena v členu 2.
3. Ta uredba ne posega v pravice držav članic, da ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki so v skladu z zakonodajo Unije in vsebujejo določbe, ki so bolj podrobne od določb iz te uredbe.
4. Ta uredba ne posega v Direktivo 2002/21/ES, Direktivo 2002/20/ES, Direktivo 2002/19/ES, Direktivo 2002/22/ES in Direktivo 2002/77/ES.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktiv 2002/21/ES, 2002/20/ES, 2002/19/ES, 2002/22/ES in 2002/77/ES.

Uporablja se tudi naslednja opredelitev pojmov:

- (1) „omrežni operater“ pomeni ponudnika omrežja za elektronske komunikacije in podjetje, ki ponuja fizično infrastrukturo in ima namen ponuditi: storitve proizvodnje, prenosa ali distribucije plina, električne energije, vključno z javno razsvetljavo, ogrevanja, vode, vključno z odstranjevanjem ali čiščenjem odpadnih voda ter odplak, in prevozne storitve, ki vključujejo železnice, ceste, pristanišča in letališča;
- (2) „fizična infrastruktura“ pomeni vsak neaktivni element omrežja, npr. cevi, stebri, kanali, nadzorne komore, vstopni jaški, omarice, stavbe ali vhodi v stavbe, antene, stolpi in drogovi ter pripadajoče zmogljivosti;
- (3) „visokohitrostno elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki je sposobno prenašati storitve širokopasovnega dostopa pri hitrostih najmanj 30 Mbps;
- (4) „gradbena dela“ pomeni vsak rezultat stavbenih ali gradbenih del, ki je obravnavan kot celota in sam zadostuje za izpolnjevanje gospodarske ali tehnične funkcije ter obsega enega ali več elementov fizične infrastrukture;
- (5) „organ javnega sektorja“ pomeni državo, regionalno ali lokalno oblast, osebo javnega prava ali združenje, ki ga je ustanovila ena ali več takšnih oblasti oziroma ena ali več takšnih oseb javnega prava;
- (6) „oseba javnega prava“ pomeni vsako osebo, ki:
 - (a) je ustanovljena s posebnim namenom zadovoljevanja potreb javnega interesa in ki nima industrijskega ali trgovinskega značaja;
 - (b) ima pravno osebnost;
 - (c) jo v celoti ali večinoma financirajo država, regionalne ali lokalne oblasti ali druge osebe javnega prava ali je pod upraviteljskim nadzorom navedenih organov ali ima upravni, upraviteljski ali nadzorni odbor, v katerega več kot polovico članov imenujejo država, regionalne ali lokalne oblasti ali druge osebe javnega prava;
- (7) „fizična infrastruktura v stavbah“ pomeni fizično infrastrukturo pri končnem uporabniku, vključno z elementi v skupni lasti, katere namen je zagotavljati žična in/ali brezžična dostopovna omrežja, kjer ta dostopovna omrežja lahko opravljajo storitve elektronskih komunikacij in povežejo koncentracijsko točko stavbe z omrežno priključno točko;
- (8) „visokohitrostna stavbna fizična infrastruktura“ pomeni fizično infrastrukturo v stavbah, v katero so vgrajeni elementi visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij;
- (9) „velika prenovitvena dela“ pomeni gradbena dela pri končnem uporabniku, ki obsegajo strukturne spremembe fizične infrastrukture v stavbah in je zanje potrebno gradbeno dovoljenje;
- (10) „dovoljenje“ pomeni uradno odločitev ali implicirano odločitev pristojnega organa kot posledico kateregakoli postopka, ki mu mora slediti oseba, da lahko legalno opravi gradbena dela.

Člen 3

Dostop do obstoječe fizične infrastrukture

1. Zaradi izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij ima vsak omrežni operater pravico, da ponudi dostop do svoje fizične infrastrukture.
2. Zaradi izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij ima vsak operater, ob prejemu pisne prošnje podjetja, pooblaščenega, da ponuja elektronska komunikacijska omrežja, obveznost, da pod poštenimi pogoji, vključno s ceno, sprejme vse razumne prošnje za dostop do svoje fizične infrastrukture.
3. Vsaka zavrnitev dostopa temelji na objektivnih kriterijih, ki se lahko nanašajo zlasti na:
 - (a) tehnično primernost fizične infrastrukture, do katere je bil zaprosen dostop, za vgradnjo elementov elektronskih komunikacijskih omrežij iz odstavka 2;
 - (b) prostorsko razpoložljivost za vgradnjo elementov iz točke (a);
 - (c) celovitost in zanesljivost katerega koli že zgrajenega omrežja;
 - (d) tveganje, da bodo načrtovane elektronske komunikacijske storitve resno motile ponudbo drugih storitev na isti fizični infrastrukturi;
 - (e) razpoložljivost alternativnih načinov za grosistični dostop do fizične omrežne infrastrukture, ki jih ponuja omrežni operater in so primerni za ponudbo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij.

Omrežni operater navede razloge za zavrnitev v enem mesecu od pisne prošnje za dostop.

4. Kjer se dostop zavrne ali kjer dogovor o posebnih pogojih, vključno s ceno, ni bil dosežen v dveh mesecih od pisne prošnje za dostop, imata obe stranki pravico predložiti zadevo pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov.
5. Nacionalni organ za reševanje sporov iz odstavka 4 ob polnem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev za rešitev spora iz odstavka 4, vključno z določitvijo poštenih pogojev in cen, kjer je to primerno, v najkrajšem možnem roku in v vsakem primeru v štirih mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču. Vse cene, ki jih določi organ za reševanje sporov, upoštevajo vpliv prošnje za dostop na poslovni načrt, ki je osnova investicijam omrežnega operaterja, ki je bil naprošen za omogočitev dostopa, zlasti v primeru pred kratkim zgrajene fizične infrastrukture, ki se uporablja za opravljanje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih storitev.

Člen 4

Preglednost fizične infrastrukture

1. Da zaprosijo za dostop do fizične infrastrukture v skladu z odstavkom 3, imajo vsa podjetja, pooblaščenega za ponudbo elektronskih komunikacijskih omrežij, prek enotne informacijske točke na prošnjo pravico do dostopa do naslednjega sklopa nujnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi omrežnega operaterja:
 - (a) lokacija, potek in geografske koordinate;
 - (b) velikost, tip in trenutna uporaba infrastrukture;
 - (c) ime lastnika ali imetnika pravic do uporabe fizične infrastrukture in kontaktna točka.

Podjetje, ki zaprosi za dostop, navede zadevno območje zaradi namena izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij.

Dostop do nujnih informacij o zadevnem območju se odobri takoj v elektronski obliki pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji. Dostop do nujnih informacij lahko enotna informacijska točka omeji samo, ko se to presodi kot nujno zaradi zanesljivosti in celovitosti omrežij ali operativnih in poslovnih skrivnosti.

Enotna informacijska točka zagotovi, da je navedeni dostop do nujnih informacij na podlagi tega odstavka na voljo najpozneje do [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum: datum začetka veljavnosti te uredbe + 12 mesecev*].

2. Vsak organ javnega sektorja, ki ima zaradi svojih nalog v elektronski obliki nujne informacije iz odstavka 1 o fizični infrastrukturi omrežnega operaterja, te informacije po elektronski poti da na voljo enotni informacijski točki pred [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum: datum začetka veljavnosti te uredbe + 6 mesecev*]. Vsaka posodobitev teh informacij in vse nove informacije iz odstavka 1, ki jih prejme organ javnega sektorja, se enotni informacijski točki dajo na voljo en mesec po prejemu.

3. Kjer organi javnega sektorja v skladu z odstavkom 2 nimajo minimalnih informacij iz odstavka 1, omrežni operater na prošnjo enotne informacijske točke v elektronski obliki in v enem mesecu od prošnje da na voljo nujne informacije iz odstavka 1 o svoji fizični infrastrukturi. V enem mesecu od dejanske spremembe na fizičnem omrežju, ki povzroči spremembo posredovanih nujnih informacij, da omrežni operater enotni informacijski točki na voljo posodobitev navedenih nujnih informacij.

4. Kjer nujnih informacij iz odstavka 1 ni na voljo prek enotne informacijske točke, zagotovijo omrežni operaterji dostop do teh informacij na posebno pisno prošnjo podjetja, ki je pooblaščen za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij. Prošnja opredeli območje, na katero se nanaša izgradnja elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Dostop do informacij se pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji odobri v enem mesecu od pisne prošnje, brez poseganja v omejitve iz odstavka 1.

5. Omrežni operaterji na posebno pisno prošnjo podjetja, pooblaščenega za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ugodijo razumnim prošnjam za preglede določenih elementov fizične infrastrukture na kraju samem. Prošnja opredeli elemente omrežja, na katere se nanaša izgradnja elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Pregledi določenih elementov na kraju samem se pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji odobrijo v enem mesecu od pisne prošnje, brez poseganja v omejitve iz odstavka 1.

6. Vsak omrežni operater na posebno pisno prošnjo podjetja, pooblaščenega za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, da na voljo naslednji sklop nujnih informacij o tekočih ali načrtovanih gradbenih delih na fizični infrastrukturi, za katero je bilo dovoljenje izdano ali je postopek izdaje dovoljenja v teku ali je oddaja prve prošnje organu, pristojnem za izdajo dovoljenja, predvidena v naslednjih šestih mesecih:

- (a) lokacija in vrsta del;
- (b) vključeni elementi omrežja;
- (c) predviden datum začetka del in njihovo trajanje;
- (d) kontaktna točka.

Prošnja podjetja, pooblaščenega za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, navaja zadevno območje, na katero se nanaša izgradnja elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. V dveh tednih od pisne prošnje omrežni operaterji

zagotovijo zaprošene informacije pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji, brez poseganja v omejitve iz odstavka 1.

7. Omrežni operater lahko prošnjo na podlagi odstavka 6 zavrne, če:

- je zaprošene informacije v elektronski obliki dal na voljo javnosti ali
- je dostop to teh informacij zagotovljen prek enotne informacijske točke.

8. Omrežni operater na posebno prošnjo enotni informacijski točki da na voljo sklop nujnih informacij iz odstavka 6.

9. V primeru spora v zvezi s pravicami in obveznostmi iz odstavkov 4 do 7, ima katera koli stranka pravico, da zadevo predloži nacionalnemu organu za reševanje sporov. Organ za reševanje sporov sprejme, ob polnem upoštevanju načela sorazmernosti, zavezujočo odločitev o rešitvi spora v najkrajšem možnem času in v vsakem primeru v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

10. Države članice lahko odobrijo izjeme od obveznosti iz odstavkov 1 do 5, če obstoječa fizična infrastruktura ni ocenjena kot tehnično primerna za izgradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Takšni ukrepi se s tega vidika ustrezno utemeljijo. Zainteresiranim stranem je dana možnost, da v razumnem obdobju oddajo pripombe na osnutke ukrepov. O takih ukrepih se uradno obvesti Komisijo.

Člen 5

Usklajevanje gradbenih del

1. Zaradi izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij ima vsak omrežni operater pravico, da se s podjetji, pooblaščenimi za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, pogaja o dogovorih, ki se nanašajo na usklajevanje gradbenih del.

2. Vsako podjetje, ki opravlja gradbena dela, ki so delno ali v celoti financirana z javnimi sredstvi, zaradi izgradnje elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij pod preglednimi in nediskriminatornimi pogoji ugotovi vsaki razumni prošnji podjetij, pooblaščenih za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, za dogovor o uskladitvi gradbenih del, če to ne povzroči dodatnih stroškov prvotno predvidenih gradbenih del in je prošnja za usklajevanje vložena takoj, ko je možno, ter v vsakem primeru vsaj en mesec pred oddajo končnega projekta pristojnim organom za izdajo dovoljenj.

3. Če dogovor o uskladitvi gradbenih del na podlagi odstavka 2 ni dosežen v enem mesecu od uradne prošnje za pogajanja, ima vsaka stranka pravico, da zadevo predloži pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov.

4. Nacionalni organ za reševanje sporov iz odstavka 3 ob polnem upoštevanju načela sorazmernosti sprejme zavezujočo odločitev za rešitev spora iz odstavka 3, vključno z določitvijo poštenih in nediskriminatornih pogojev ter, kjer je to primerno, pogojev in pristojbin, in sicer v najkrajšem možnem roku ter v vsakem primeru v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.

5. Za gradbena dela neznatne vrednosti lahko države članice odobrijo izjeme od obveznosti iz tega člena. Takšni ukrepi se s tega vidika ustrezno utemeljijo. Zainteresiranim stranem je dana možnost, da v razumnem obdobju oddajo pripombe na osnutke ukrepov. O takih ukrepih se uradno obvesti Komisijo.

Člen 6

Izdaja dovoljenj

1. Vsako podjetje, pooblaščen za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ima po elektronski poti prek enotne informacijske točke na prošnjo pravico do dostopa do vseh informacij o pogojih in postopkih, ki se uporabljajo za izdajo dovoljenj za gradbena dela in ki so potrebne za izgradnjo elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, vključno z vsemi izjemami, ki se za nekatera ali vsa dovoljenja iz nacionalne zakonodaje uporabljajo za takšne elemente.
2. Vsako podjetje, pooblaščen za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ima pravico, da po elektronski poti prek enotne informacijske točke odda prošnje za izdajo dovoljenj za gradbena dela, ki so potrebna za izgradnjo elementov visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Enotna informacijska točka pospešuje in usklajuje postopek izdaje dovoljenj. Zlasti zagotavlja, da so prošnje posredovane vsakemu pristojnemu nacionalnemu organu, ki je vključen v izdajo dovoljenj za zadevna gradbena dela, in spremlja spoštovanje veljavnih rokov v skladu z odstavkom 3.
3. Pristojni organiodobrijo ali zavrnejo izdajo dovoljenj v šestih mesecih od prejema prošnje, brez poseganja v druge posebne roke ali obveznosti, ki so določeni zaradi ustreznega izvajanja postopkov in se uporabljajo v postopku izdaje dovoljenj v skladu z nacionalno zakonodajo ali zakonodajo Unije. Vsaka zavrnitev se na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminacijskih in sorazmernih meril ustrezno utemelji.
4. Vsako podjetje, pooblaščen za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki je utrpelo škodo zaradi nespoštovanja rokov iz odstavka 3, ima pravico, da v skladu z nacionalno zakonodajo za utrpelo škodo od pristojnega organa prejme nadomestilo.

Člen 7

Oprema v stavbah

1. Vse na novo zgrajene stavbe na lokaciji končnih uporabnikov, vključno z elementi v skupni lasti, za katere so prošnje za gradbeno dovoljenje bile oddane po [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum začetka veljavnosti te uredbe*], so do omrežnih priključnih točk opremljene z visokohitrostno stavbno fizično infrastrukturo. Ista obveznost velja v primeru velikih prenovitvenih del, za katere so prošnje za gradbeno dovoljenje bile oddane po [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum začetka veljavnosti te uredbe*].
2. Vse na novo zgrajene stavbe, za katere so prošnje za gradbeno dovoljenje bile oddane po [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum začetka veljavnosti te uredbe*], so opremljene s koncentracijsko točko, ki se nahaja v ali izven stavbe in je dostopna za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij, s čimer se pripravi povezava do visokohitrostne stavbne infrastrukture. Ista obveznost velja v primeru velikih prenovitvenih del na večstanovanjskih hišah, za katere so prošnje za gradbeno dovoljenje bile oddane po [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum začetka veljavnosti te uredbe*].
3. Države članice lahko določijo izjeme od obveznosti iz odstavkov 1 in 2 za kategorije stavb, zlasti za enostanovanjske hiše, ali velika prenovitvena dela, če so stroški izpolnjevanja navedenih obveznosti nesorazmerni. Takšni ukrepi se ustrezno utemeljijo. Zainteresiranim stranem je dana možnost, da v razumnem obdobju oddajo pripombe na osnutke ukrepov. O takih ukrepih se uradno obvesti Komisijo.

Člen 8

Dostop do opreme v stavbah

1. Zaradi dostopa do visokohitrostne stavbne fizične infrastrukture ima vsak ponudnik javnih komunikacijskih omrežij pravico, da svoje omrežje zaključi na koncentracijski točki, če na lastne stroške čim bolj zmanjša vpliv na zasebno lastnino.
2. Če je podvajanje tehnično neizvedljivo ali gospodarsko neučinkovito, ima vsak ponudnik javnih komunikacijskih omrežij pravico do dostopa do vsake obstoječe visokohitrostne stavbne fizične infrastrukture pod poštenimi pogoji. Imetnik pravice do uporabe fizične infrastrukture v stavbah odobri dostop pod nediskriminatornimi pogoji.
3. Če dogovor o dostopu na podlagi odstavka 1 ali 2 ni dosežen v dveh mesecih od uradne prošnje za dostop, ima vsaka stranka pravico, da zadevo predloži pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov, da se presodi skladnost z zahtevami iz navedenih odstavkov. Nacionalni organ za reševanje sporov sprejme, ob polnem upoštevanju načela sorazmernosti, zavezujočo odločitev o rešitvi spora v najkrajšem možnem času in v vsakem primeru v dveh mesecih, brez poseganja v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču.
4. Ob odsotnosti razpoložljive visokohitrostne stavbne infrastrukture, ima vsak ponudnik javnih komunikacijskih omrežij pravico, da po dogovoru svojo omrežno opremo zaključi na posesti naročnika na visokohitrostno elektronsko komunikacijsko storitev, pod pogojem, da na lastne stroške čim bolj zmanjša učinke na zasebno lastnino.

Člen 9

Pristojni organi

1. Nacionalni regulativni organ, ki opravlja naloge iz člena 20 Direktive 2002/21/ES, opravlja funkcijo nacionalnega organa za reševanje sporov iz člena 3(4), člena 4(9), člena 5(4) in člena 8(3), razen če država članica imenuje druge pristojne organe.
2. Kateri koli drugi nacionalni organ za reševanje sporov, ki ga imenuje država članica na podlagi odstavka 1, je pravno ločen in funkcionalno neodvisen od vseh omrežnih operaterjev. Ima pristojnost, da v primeru kršenja obveznosti, ki izhajajo iz odločitve o rešitvi spora, omrežnim operaterjem naloži primerne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.
3. Nacionalni regulativni organ, ki opravlja naloge iz člena 20 Direktive 2002/21/ES, opravlja funkcije enotne informacijske točke iz člena 4 in člena 6, razen če država članica imenuje druge pristojne organe.
4. Vsaka enotna informacijska točka, ki jo imenuje država članica na podlagi odstavka 3, ima pristojnost, da v primeru kršenja obveznosti iz člena 4(3) in (8), omrežnim operaterjem naloži primerne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.
5. Države članice do [Urad za publikacije: vstavite natančen datum: začetek veljavnosti te uredbe] obvestijo Komisijo o vsakem pristojnem organu, ki je bil v skladu s tem členom imenovan za opravljanje nalog iz te uredbe, in o vsaki spremembi v zvezi s temi organi, pred začetkom veljavnosti takšnega imenovanja ali spremembe.
6. Za vsako odločitev, ki jo je sprejel kateri koli organ iz tega člena, obstaja v skladu z nacionalno zakonodajo možnost pritožbe pred sodiščem.

Člen 10
Pregled

Komisija najpozneje do [*Urad za publikacije: vstavite natančen datum: začetek veljavnosti te uredbe + 3 leta*] Evropskemu parlamentu in Svetu predstavi poročilo o izvajanju te uredbe. Poročilo vsebuje povzetek učinkov ukrepov iz te uredbe in oceno napredka pri doseganju njenih ciljev.

Člen 11
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik